

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM
-----∞ ✦ ∞-----

NGUYỄN ĐỨC TRỌNG

**ĐÁNH GIÁ HIỆN TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT ĐỊNH HƯỚNG
SỬ DỤNG ĐẤT LÚA ĐẾN NĂM 2020 TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN CAO LỘC, TỈNH LẠNG SƠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái nguyên, năm 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM
-----❧ ❧ ❧-----

NGUYỄN ĐỨC TRỌNG

**ĐÁNH GIÁ HIỆN TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT ĐỊNH HƯỚNG
SỬ DỤNG ĐẤT LÚA ĐẾN NĂM 2020 TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN CAO LỘC, TỈNH LẠNG SƠN**

Chuyên Ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học:

TS. NGUYỄN VĂN TOÀN

Thái nguyên, năm 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức Trọng

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, tôi luôn nhận được sự quan tâm dạy dỗ và chỉ bảo ân cần của các thầy giáo, cô giáo, sự ủng hộ và giúp đỡ nhiệt tình của các bạn đồng nghiệp, sự động viên kịp thời của gia đình và người thân đã giúp tôi vượt qua những trở ngại và khó khăn để hoàn thành chương trình đào tạo Thạc sỹ chuyên ngành: Quản lý đất đai.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ sự chân thành cảm ơn tới TS.Nguyễn Văn Toàn – Viện trưởng Viện Nghiên cứu Quy hoạch Nông nghiệp, Nông thôn đã hướng dẫn khoa học và tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi trong quá trình thực hiện luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu nhà trường, Bộ phận Quản lý Đào tạo Sau đại học, các giáo sư, tiến sĩ hợp tác giảng dạy tại Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên.

Xin cảm ơn Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Lạng Sơn, UBND huyện Cao Lộc và các phòng: Tài nguyên và Môi trường, Tài chính, Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Thống kê và các hộ gia đình tham gia phỏng vấn đã giúp đỡ tôi trong việc điều tra nghiên cứu thực tế để hoàn thành luận văn này.

Trong quá trình nghiên cứu thực hiện luận văn, do điều kiện hạn chế về thời gian, nhân lực và những khó khăn khách quan nên không tránh khỏi những thiếu sót. Tôi mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của các thầy, cô giáo, các nhà khoa học và bạn bè đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2015

Học Viên

Nguyễn Đức Trọng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Biến động về diện tích đất sản xuất nông nghiệp và diện tích đất trồng cây hàng năm ở Việt Nam	10
Bảng 1.2. Biến động về diện tích gieo trồng và sản lượng lúa ở Việt Nam giai đoạn 2000-2014	11
Bảng 3.1. Một số chỉ tiêu phát triển kinh tế - xã hội huyện Cao Lộc	34
Bảng 3.2. Kết quả sản xuất ngành chăn nuôi huyện Cao Lộc	36
Bảng 3.3. Dân số và số hộ, số lao động huyện Cao Lộc giai đoạn 2010 – 2014.....	42
Bảng 3.5. Thống kê diện tích gieo trồng, năng suất, sản lượng lúa huyện Cao Lộc giai đoạn 2010- 2014	43
Bảng 3.6. Hiện trạng sử dụng đất lúa huyện Cao Lộc gắn với kiểu sử dụng đất lúa tại 3 tiểu vùng	48
Bảng 3.7. Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế	50
Bảng 3.8. Tổng hợp một số chỉ tiêu về kinh tế của các LUT và kiểu sử dụng đất lúa tại tiểu vùng 1 huyện Cao Lộc	51
Bảng 3.9. Phân cấp đánh giá hiệu quả kinh tế tổng hợp của các LUT và kiểu sử dụng đất lúa tại tiểu vùng 1 huyện Cao Lộc	52
Bảng 3.10. Tổng hợp một số chỉ tiêu về kinh tế của các LUT và kiểu sử dụng đất lúa tại tiểu vùng 2 huyện Cao Lộc	52
Bảng 3.11. Phân cấp đánh giá hiệu quả kinh tế tổng hợp của các LUT và kiểu sử dụng đất lúa tại tiểu vùng 2 huyện Cao Lộc	53
Bảng 3.12. Tổng hợp một số chỉ tiêu về kinh tế của các LUT và kiểu sử dụng đất lúa tại tiểu vùng 3 huyện Cao Lộc	54
Bảng 3.13. Phân cấp đánh giá hiệu quả kinh tế tổng hợp của các LUT và kiểu sử dụng đất lúa tại tiểu vùng 3 huyện Cao Lộc	55
Bảng 3.14. Phân cấp chỉ tiêu đánh giá hiệu quả xã hội.....	57
Bảng 3.15. Tổng hợp chỉ tiêu hiệu quả xã hội các LUT và phân cấp mức độ tại 3 tiểu vùng (tính trên 1 ha).....	57
Bảng 3.16. So sánh mức đầu tư phân bón với tiêu chuẩn bón phân cân đối và hợp lý	59

Bảng 3.17. Đánh giá hiệu quả môi trường của các LUT và kiểu sử dụng đất tại tiểu vùng 1 huyện Cao Lộc	60
Bảng 3.18. Đánh giá hiệu quả môi trường của các LUT và kiểu sử dụng đất tại tiểu vùng 2 huyện Cao Lộc	61
Bảng 3.19. Đánh giá hiệu quả môi trường của các LUT và kiểu sử dụng đất tại tiểu vùng 3 huyện Cao Lộc	62
Bảng 3.20. Các LUT và kiểu sử dụng đất được lựa chọn để đề xuất phát triển	63
Bảng 3.21. Quy hoạch đất lúa huyện Cao Lộc đến năm 2020	65
Bảng 3.22. Đề xuất diện tích các loại hình sử dụng đất lúa huyện Cao Lộc đến năm 2020 gắn với 3 tiểu vùng	66
Bảng 3.23. Đề xuất kiểu sử dụng đất lúa huyện Cao Lộc đến năm 2020 gắn với 3 tiểu vùng.....	68

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1 Sơ đồ hành chính huyện Cao Lộc	28
Hình 3.2. Diện tích trồng lúa huyện Cao Lộc giai đoạn 2010 – 2014	45
Hình 3.3. Năng suất lúa huyện Cao Lộc giai đoạn 2010 – 2014	46
Hình 3.4. Sản lượng lúa huyện Cao Lộc giai đoạn 2010 – 2014	46

DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

ANLT	An ninh lương thực
BVTV	Bảo vệ thực vật
BQ	Bình quân
CPTG	Chi phí trung gian
ĐVT	Đơn vị tính
ĐBSH	Đồng bằng sông Hồng
ĐBSCL	Đồng bằng sông Cửu Long
TCP	Tổng chi phí
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
GTGT	Giá trị gia tăng
GTSP	Giá trị sản phẩm
IRRI	Viện nghiên cứu lúa quốc tế
KH	Khấu hao
LĐ	Lao động
LUT	Loại hình sử dụng đất
TNHH	Thu nhập hỗn hợp

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CÁC BẢNG	iii
DANH MỤC CÁC HÌNH	v
DANH MỤC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
MỤC LỤC	vii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Một số cơ sở lý luận về sử dụng đất lúa và tình hình sử dụng đất lúa trên thế giới và Việt Nam	3
1.1.1. Một số lý luận về sử dụng đất lúa	3
1.1.2. Sử dụng đất lúa hiệu quả.....	3
1.1.3. Những nguyên tắc trong sử dụng đất nông nghiệp nói chung và đất lúa ở Việt Nam ...	4
1.2. Tình hình sử dụng đất lúa trên thế giới và Việt Nam.....	6
1.2.1. Tình hình sử dụng đất lúa trên thế giới	6
1.2.2. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp và đất lúa của Việt Nam.....	8
1.3. Cơ sở lý luận về hiệu quả trong sử dụng đất.....	12
1.3.1. Khái quát về hiệu quả.....	12
1.3.2. Đánh giá hiệu quả kinh tế trong sử dụng đất nông nghiệp	14
1.3.3. Những nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế trong sử dụng đất nông nghiệp	15
1.4. Những nghiên cứu về đánh giá hiện trạng và hiệu quả sử dụng đất lúa trên thế giới và Việt Nam	17
1.4.1. Những nghiên cứu trên thế giới	17
1.4.2. Những nghiên cứu tại Việt Nam	19
1.5. Những nghiên cứu có liên quan đến sử dụng đất lúa trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn ..	20
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ..	22
2.1. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.....	22
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	22
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	22
2.1.3. Thời gian nghiên cứu	22
2.2. Nội dung nghiên cứu	22
2.2.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn ảnh hưởng tới sản xuất lúa.....	22

2.2.2. Đánh giá thực trạng sử dụng đất lúa huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn	23
2.2.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất trồng lúa và lựa chọn các LUT gắn với kiểu sử dụng đất lúa để đề xuất phát triển trên địa bàn huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn	23
2.2.4. Một số đề xuất và giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng đất trồng lúa huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn	23
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.3.1. Điều tra số liệu thứ cấp	24
2.3.2. Điều tra số liệu sơ cấp	24
2.3.3. Phương pháp đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	25
2.3.4. Phương pháp xử lý tài liệu, số liệu thu thập.....	27
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	28
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội có liên quan đến sử dụng đất lúa huyện Cao Lộc.	28
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	28
3.1.2. Đặc điểm kinh tế, xã hội	33
3.1.3. Đánh giá chung điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn	41
3.2. Thực trạng sử dụng đất lúa tại huyện Cao Lộc	42
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất lúa năm 2014 và biến động sử dụng đất lúa giai đoạn 2010-2014 huyện Cao Lộc	42
3.2.2. Tình hình sản xuất lúa giai đoạn 2010 – 2014 của huyện Cao Lộc	43
3.3. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất trồng lúa và lựa chọn các loại hình sử dụng đất gắn với kiểu sử dụng đất lúa để đề xuất phát triển trên địa bàn huyện Cao Lộc	50
3.3.1. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất trồng lúa.....	50
3.3.2. Kết quả lựa chọn các LUT và kiểu sử dụng đất để đề xuất phát triển.....	63
3.4. Đề xuất định hướng sử dụng đất lúa đến năm 2020 trên địa bàn huyện Cao Lộc và giải pháp thực hiện.....	64
3.4.1. Đề xuất định hướng sử dụng đất lúa đến năm 2020	64
3.4.2. Đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất lúa	70
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	74
TÀI LIỆU THAM KHẢO	76